

finansiere forskning. De offentlige fondsmidler kan derfor med fordel anvendes andetsteds og dermed øge sektorens fælles udbytte af investeringerne i forhold til den nuværende situation. Hertil kommer, at der ikke forskes i kvaliteten af de produkter, der er resultatet af en øget automatisering af produktionen.

I forbindelse med afsætningsfremme har de økologiske producenter interesse i tiltag, der specifikt er rettet mod økologiske produkter. Hvorimod generel reklameindsats for sektorens produkter ikke er til synderlig gavn for denne gruppe producenter. Det er imidlertid langt overvejende den sidste type afsætningsfremme, der nyder godt af fondstilskud.

Det gennemgående billede i stort set alle fondene er, at der kun uddeles endog *meget* begrænsede midler til økologiske projekter. Svineafgiftsfonden uddelte således i regnskabsåret 2001/2002 0,4 pct. af fondens midler til økologiske projekter, Fjerkræafgiftsfonden uddelte i 2002 1,5 pct. til sådanne formål, Promilleafgiftsfonden forventes at have uddelt 0,3 pct. til økologiske projekter i 2002, og Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter uddelte ikke noget som helst til økologiske projekter i 2002.

At situationen er uholdbar, understreges af, at sammensætningen af fondsbestyrelserne og disses uddeling af midler er på kant med fondslovgivningens og forvaltningslovens regler om habilitet og på kollisionkurs med regler i konkurrenceloven. Overordnet er formålet med habilitetsreglerne at bevare borgernes tillid til offentlige myndigheders afgørelser. Denne tillid er imidlertid i fare for at blive nedbrudt, når et stort, privat selskab eller organisation overtager styringen af en offentlig myndighed, således at selskabet eller organisationen kan sætte dagsordenen, når midlerne i en fond skal uddeles. Habilitetsproblemet skærpes, når fondsuddelingerne giver det pågældende selskab eller organisationen selv betydelige konkrete fordele i form af besparelser på egne budgetter, fordi

midlerne uddeles til formål, som selskabet eller organisationen uden fondsmidlerne selv måtte investere penge i. Da de store selskabers og organisationers interesser imidlertid langtfra altid deles af de mindre og de økologiske producenter, opstår der desuden problemer i relation til konkurrencelovgivningen.

Formålet med fondene og deres finansiering

Formålet med promille- og produktionsafgiftsfondene er i henhold til bemyndigelsesloven og fondenes vedtægter at yde tilskud til erhvervs- og fødevarerelaterede aktiviteter inden for jordbrug og fiskeri. Det skal ske i form af støtte til afsætningsfremme, forskning og forsøgsvirksomhed, produktudvikling, rådgivning, uddannelse, sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse og kontrol.

Promilleafgiftsfondene finansieres hovedsagelig med en andel af provenuet fra pesticidafgifter. Derudover får promillefondene andel i CO₂-afgifterne som led i afgifternes tilbageførelse til erhvervene. En mindre del af fondens midler udbetales direkte til tilskudsmodtagere, mens hovedparten anvendes som tilskud til produktionsafgiftsfondene.

Produktionsafgiftsfondene finansieres primært af produktionsafgifter, der udgør en fast sum pr. produceret enhed, som producenterne indbetaler inden for deres respektive produktområde. For mælkeområdets vedkommende indbetaler mælkeproducenterne for eksempel 1,6 øre pr. kilo indvejet mælk. Indtægterne fra de enkelte produktionsfonde skal anvendes inden for samme område, som de er opkrævet i. Ud over produktionsafgifter modtager produktionsafgiftsfondene tilskud fra promilleafgiftsfondene.

Endelig modtager fondene andre midler i størrelsesordenen 50 mio. kr. fra forskellige kilder som agromonetær kompensation fra EU, overskydende pesticidafgiftsprovenu m.v.